

Mažeikiu krašta folkluors – pateikieji ēr periemieji

PARUOŠĖ SUNGAILIENĖ LORETA
Portėgrapėjės iš folkluora ansambliu „Alksna“ ēr „Alksniokā“ archivu

Mažeikiu folkluora kolektīvā „Alksna“ ēr „Alksniokā“ 2008 metās Jorgėnės Palonguo. Laurinavičė Andriaus portėgrapėjė

Mažeikė – vėns iš svarbiausiu Lietuvuos pramuonės miestu. Tou žėna mažne kuožnos. Vo a daug kas žėna, ka Mažeikiūs ir vėns iš geriausiu Lietuvuos kultūras cėntrū, katramė darboujės daug kūrėbingu žmuoniū ē veik nemažā pripažintu mena kolektīvu?

Mėslėjo, jimsio ēr aplonkīsio tou cėntra. Bet Mažeikiu aplonkītė nepavika (baisė jau ēlgs kelė gals iš Vilniaus lig tuo miesta), tad, ka rėkals prispirė, nutariau paskombintė. Nutaisiusi posiau rimta tuona, pasėsveikėnau bėndrėnė lietuviu kalbo – mėslėjo, mažeikėškė tėkrā ka ne vėsė žemaitėškā besėrokoun. Vo Mažeikiu kultūras darbuotuoji jiemė ēr atsakė monėi žemaitėškā. No, mėslėjo, apsjoukiau, pagalvuos, ka tėi Vilniaus žemaitė mondravuo, išėvaizdėn. Tad, nieka nelaukosi, parejai i žemaitėška rokunda. Kalba krėta kap reikint. Vėskou truopnė ēšsėaiškėnuom, sorokavuo, sostėgavuo, naujėnuom pasėdalėnuom. Ožvės daugiau monėi rūpiejė tas folkluora bėtėliu spėitlios – kāp basėlaika, kuokius darbus nudėba, kou naujė bedainiou. Pasėruoda, ka kuova pradiuo i Mažeikius „Auksa paukštė“ planou atskrėstė. Ta pati, katra sava auksa plunksnuoms nogluosta ēr laibo balso pradziogėn geriausius Lietuvuos dainuorelius, šuokiejėlius, mozėkontėlius ēr pasakuorius. Ta pati, katrou i geriausiu mena miegieju kolektīvu gliėbi nutopda Lietuvuos liaudės kultūras cėntrous. Šės metās ana atskrės pas Mažeikiu „Alksniokus“, katrėi bova pripažintė geriausiu 2011 metu Lietuvuos vākū folkluora ansamblio.

Gera naujėna. Rimts pripažėnėms, ivertėnėms ēr ipareiguojėms. Tai ēr atligis Mažeikiu folkluora kolektīvu „Alksna“ ož ēlgamietė darba, gaivėnont ēr skleidont liaudės kūrėba, tradicėjės, papruotius, tomžėnont senūju tautuosakas pateikieju kultūrinė palėkėma.

Tėi mažeijė ēr jaunėijė „Alksniokā“ – „Alksnuos“ kolektīva dalėviu vākā, muokėnė, pasekiejė. Sakuoma, ka gers pavėzdīs užkret. Tėp ēr ir. Tas folkluora bėtėliu spėitlios tėkra virusa tarp Mažeikiu jaunėmelė paleida. Smagė šuok, žemaitėškas dainas lingou ēr dā poikė tradicėnie kapeluo pagrajėj. Ēr atruoda, ka tėms jaunėms žmuonėms tas dėdlė patink. Ne vėina karta stėbiejau, kāp „Alksnioku“ jaunimielis švėnties, konkursūs, semėnarūs dalėvaun – vėsū akis žėb ēš smalsoma, balsā vėrp nu dainiavėma maluonoma, kuojės vėituo nenustėgst, je tik mozėka ožgrajėj. Be „Alksnuos“ ēr

„Alksnioku“ Platelėus nepraein ni vėinas Juonėnės, Mažeikiūs – svarbiausės miesta ēr rajuona švėntės. „Alksniokā“ gražiuom spalvuom soblėzg ēr respublėkėnemė vākū – liaudės kūrėbas atlėkieju – konkursė „Tramtatulis“, poikė pasėruoda Dainū švėnties. Kon jau berokoutė aple vėsuokius Žemaitėjės regėjuona rėngėnius – anūs vėsor ir pėlna „Alksnuos“ ansamblietiu ēr anū vākū.

Bet rasiet aple vėskou ēr vėsus puo biški ēr nu pradiū, dā ē pu daina pridedont, ka ta pažintės so „Auksa paukštės“ lauretās ēr anū muokėtuojės būtom skombesnė.

„Alksnuos“ ansablė pradiū pradė ir dainas ēr tautuosaka, katrou anuo dalėvė sorinka ēr ožrašė iš senūju tuo krašta žmuoniū – Krakiu, Žemalės, Pikelėiū, Žėdėku ēr kėtū Mažeikiu rajuona švėisuoliu. Gražiausės, tipėškiausės žemaitėškas dainas, ratėlius, pasakuojėmus, katrus 1988–1989 metās ožrašė Mažeikiu folkluora jodiejėma ikviepies ēr vaduovs Vėlks Algėrds ēr 1998 metās alksnėškė Juškevičiūtė Violėnita, Mažeikiu kultūras žmuonis sodiejė i sava krašta tautuosakas rinktėnė „Nediėliuos rytieli“ ēr anou 2008 metās ēšleida. Rinktėnė sodarė Petrikiėnė Dainuora, vo garsa operatuorios Dargis Untuons sotvarkė archėvinius ekspedicėju trāšus, katrėi sugolė i kompaktėnė pluokštėlė karto so dainuom, ratelės ēr pasakuojėmu tekstās.

Kvėitam sosėpažintė so Mažeikiu krašta pateikiejės, katrū dainas ir itrauktas i tou leidėni.

SIDABROS KAZIS (1900–1998) bova tėkros Naikiū kaima švėisuolis ēr aktyvuolis. Muokiejė skaititė, gėduojė bažnėcės kuorė, vaidėna kaima artistu trupie. Sava knėngu bėbliotėkelie toriejė kalėnduoriu kuolekcėjė, vėsuokiū veikalū ēr knėngieliu aple žemės ūki, medicina. Nuors anuo svėkatėlė nebova stėpri (puokarė metās sosėrga reumato ēr pu tuo ons vākštėtuotė galiejė tik pasėrėmdams so lazdo), bet net ēr senatvie toriejė dėdlė gera atminti, galiejė ne tik žaidėmu, šuokiu, eilieraštėu, dainū bet kuokė pruogā parinktė, bet ēr aple pasaulė ivėkius daug kou iduomaus papuorintė. Kazis vėsumet daug skaitė, vėskou iduomavuos. Nuorė so vėsās bėndrava – uns mažne posė parapėjės žmuoniū gerā pažėnuojė. Pats žmuonis miliejė ēr anou vėsė miega.

(Nukelta i 68 p.)

Kompaktēniņu plukšteliņu (CD) vēršēlē: „Alksna. Onkstēi ryta keldama” (2005 m., portēgrapējē Speičiaus Duominika, apēpavēdalēnēms Stanē Erēka), „Nedieliuos ryteli” (2008 m., dailininks Milēška Raimunds), „Alksniokā” (2011 m., piešēniū autorē Cidzikātē Greta, dizaina auatorios Milēška Raimonds)

(Atkelta iš 67 p.)

Vēlks Algērds nu pat mažēns Sidarba pažēnuojē – anodo abodo tamē patemē Naikiū kaimē gīvena – sosiedūs. Tik tēp notēka, ka aple tou senuovē ēr žemaitēškas dainas anodo īsērokava tik tumet, ka Kaziou jau bova 88 metā omžiaus ēr uns jau gīvena Krakīūs. Kāp prisēmēn Algērds, tumet so Kazio liuob pasērōkoutē aple vēskou: Naikiū kaima īstuarējē, Pērmouji pasaulini kara, dēivdērbius, kalēnduorēnēs švēntēs, vaidēnēmus... I magnetuopuona jousa bova īrašītē vertingē Kazē pasakuojēmā aple Užgavienēs, paukštiu pamiegdūuojēmā, tēp pat ēr nemažā smulkīuosēs tautosakas kūrēnieliu, vietuovardiu, senuovēniū žmaitēšku dainū (34 vnt.), ratieliu ēr žaidēmu (12 vnt.). Garbinga omžiaus solaukēs žmuogos jau nebgaliejē dainioutē so tuokē pat jiego, kap onkstiau, kumet vēsuo platīuo apīlinkie ons garsiejē kap poikos gēidūorios ēr dainēninks. Saka, kad Kazīs liuob dainioutē ēr vēns, ēr draugū būrie, dērbdam ēr ēlsiedamuos. Anam ēr senatvie dainas bova dēdlē brongēs. Sidabros aple tas dainas, katras pats dainiava, vēs liuob sakītē, ka anuos senuovēškas, ka anas rēk senuovēškā dainioutē, paruodot anū savēta dainiavēma maniera. Kāp gerā, ka tus auksa verties žuodius ēšgērda ēr i anus īsēklausē alksnēškē. Dabar „Alksnuos” kolektīva repertuarē īr nemažā Sidarba Kazē pateiktū dainū („Nedieliuos ryteli”, „Ont aukšta kalna beržielis”, „Žaliuojuo girelie slauņē kērtiejelē”, „Pakinkikēt žirgelius, pakol nesutema” ēr kētas). Ansamblietē anas stuaruojēs dainioutē tēp, kap anū pateikies, dā gīvs būdams, paaiškēna ēr paruodē.

JASMONTĀTĒ-RADVILIENĒ JUSTINA (1909–2006) – Žemalēs krašta daininikē, gēidūorka, kēlusi ēš dainingas šeimuos. Ka mergātē auga, aplinkou anou dainiava vēsē – mama, bruolē, seseris. Anēi liuob trauktē daina pabēngē darbus, par patalkius, ka

liuob linksmintēis ēr liūdietē. Paaugusi Justina tēp pat gražē dainiava, bova gera verpiejē, audiejē, mezgiejē, toriejē poikē ēskalba. Net ēr garbinga omžiaus sulaukosi, daininikē bova ēšsauguojosi gera balsa, ēšlaikiosi savēta dainiavēma stilio, atmēnē dainū žuodius. Bova ožrašīta 20 anuos pateiktū dainū. Daugoma ēš anū sogolē i „Alksnuos” pradžemuokslī. Lig pat šēndēinā kolektīva auksa fondē poikoujēs Radvilienēs Justinas pateiktas dainas „Par šilieli juojau, vidurī sustuojau”, „Būčiuo balandielis arbe sakalielis”, „Vākščiujōjē mergelē po levindru darža”, „Verk mergelē šokoudama gēidūonas kaseles”.

BARKAUSKĀTĒ-GRAMALIENĒ JULĒJĒ (1917–2010) – Petraitīu kaimē gēmusi, Žēdēkūs muokslus ējusi pateikiejē, katrou pažēnuojē ne tik mažeikēškē, bet ēr tautosakas rinkiejē iš Telšiū, Palonguos, Klaipiedas, Vilniaus. Julējēs padainioutas žemaitēškas dainas īr sauguomas Lietuvoos mozēkas ēr tētra akademiejēs Mozēkuoluogējēs instituta Etnuomozēkuoluogējēs skīriaus archīvē. Tekā tū dainū klausītēis. Anuos īr īšlaikīts žemaitēškas meluodējēs vingroms ēr īšlingavēms, stēpros, skombos balsos. Eso skaitīosi 1997 metās Žemaitīu akademiejēs īšleistuo kninguo „Atsiminimai apie Mariją Pečkauskaitę-Šatrijos Raganą” pateikiejēs prisēmēnēmus (sklondē, īšraiškingā papasakuotus senuosēs Julējēs prisēmēnēmus ožrašē literatūruoluogē proufesuorē Daujuotītē Vēktuorējē).

Barkauskātē Julējē gēmē dēdēlie žembirbiū šeimuo. Ana bova ontruojī ēš dešimtēis vākū, ēš katrū ožauga septinē. Mergātē dēdlē nuoriejē muokītēis, svajuojē net muokītuojē būtē. Anuos buočielis Sličīs Jūzaps senās čiesās rašta muokiejē ēr bova pasaulinis gēidūorios. Musintās iš anuo Julējē ēr bova paveldiejosi tou dēdēli nuora muokītēis. Žēdēku muokikluo muokies gerā,

tik bēngē vos dvē klasēs – mēros mamalē, reikiejē ūkie darbotēis: gīvuolius ganītē, lēnus rautē, karvēs melžtē, kiaulēs šertē, šēina kratē... Dā laika ēr audēmou, siuvēnēms liuob reikietē sorastē. Sava laiko lonkē ēr pavasarininku soejēmus, liuob dalīvautē vaidēnēmus. Tievālis nedēdlē nuoriejē leistē dokrelēs i vēsus tus gēidūojēmus, vakarelius, bet Julējē vēsor liuob sospietē – ēr pri darbū, ēr pri patalkiu, ēr i vakaruškas. Tēn ana vēsumet liuob būtē laukama, nes ana daug dainū muokiejē, liuob gražē anas ožvestē, ēšlingoutē. Tas dainas pateikiejē ēr senatvie gerā atmēnē – tēik anuos bova īsēriežosēs i atminti. Nebova ožmērūsusi ne tik sava jaunīstēs dēinū dainū, bet ēr tū, katras anuos vaikīstie dainiava mama, tievellis, babunēlē. Sava prisimēnēmus aple gīmtouji kaima, tieviškēs gamta, gīvenēma rūpesnius, džiaugsmus Julējē īr sorašīusi i die-nuorašti. Kēik tēn īšmintēis, nuošērdoma, muotrēška paprastoma! Gramalienē vēskou muokiejē priimtē kap Pondēivalē duovēna ēr soteikta ēšminti.

Juškevičiūtē Violenita iš Julējēs ožrašē 46 dainas, 15 pasakuojēmu, 13 žaidēmu ēr daug kalbiejēma, gyvenēmēškas īšmintēis. Gramalienēs dainū skīrnelie – šiaurēs žemaitīu folkluora klasika: „Auga unt kalna joudas avietelēs”, „Krint raselē nu medielīu”, „Bieg opelē vingordama”, „Oi, klevi klevieli”, „Jau saulelē leiduos” ēr kt.

Leidēnie „Nedieliuos ryteli” sodietē tik keliū Mažeikiu krašta tautosakas pateikiejē autentēškē kūrēnē. Je vēsus tamē

kraštē lig šiuol ožrašītus tautuosakas luobius sorinktomem i vēina krūva, kelē knīngu tuomā sosēdarītom. I anus pakliūtom ē Seduos folkluora ansamblē dainininku – plinkšēškēs Brasluskātēs-Gricienēs Liudas, sedēškēs Trauskātēs-Mizininēs Valerējēs ēr kētū Seduos apīlinkiu pateikieju perliokā. Vo kor dā Lietuviu literatūras ēr tautuosakas instituta, Lietuvuos mozēkas ēr tētra akademējēs archīvūs sauguomē užrašītē Mažeikiu krašta folkluora tortā. Ēš Lietuvuos mozēkas ēr tētra akademējēs archīvē sauguomu Mažeikiu rajuona dainū pateikieju īrašu nuorietiuo ēšskertē Šiaulē Untuona (g. 1904 m. Užlėiknēs k.) dainas. Ons īr padainiavēs senuovėniu žemaitėšku šėinapjūtēs valiavėmu, dėdlē poikē ēšlingavēs dainas „Kuoks tēn lėngvus puoilsielis“, „Ont aukšta kalna beržielis“ ēr kėtas. Rėktom pamėnavuotē ēr Rumšātē-Galminienē Uona (g. 1907 m. Užlėiknēs k.), Ulskātē-Stumbrienē leva (g. 1907 m. Suovātiu k.), Sabaliauskātē-Barauskienē Morta (g. 1907 m. Padvariū k.), Lietuviu etnomozėkuoluogējēs pradininkēs Čiurlionitēs Jedvėgas sodarītamē ēr 1938 metās Lietuviu tautuosakas archīva īšleistamē pėnkтамē „Tautuosakas darbū“ tuomē īr pateikamas lietuviu liaudēs meluodējēs. Tēn īr publikuojema ēr 21 žemaitiu daina. 9 īš ēnū bova pateikusi 1879 metās gėmusi Simutienē Leukadėjē ēš Žėdėku valsčiaus Puocātiu kaima.

Sorinktē, ožrašītē Mažeikiu krašta liaudēs kūribas kludā īr dėdėlē ēr vertingē. Tik muokiekem anus rastē ēr tinkamā panauduotē – muokītėis, skleistē, perdoutē jaunėsniems. Vo ka tamsuoms nerėktom dėdlē vargtē ēiškont gražiausiu Mažeikiu krašta senūju dainū, kelēs īš anū skelbam žornalē. Dainiokēt i svėkata! Tik neužmėrškēt, ka tēstėnēs žemaitėškas dainas rėk ramē, atsėdiejos ēšlingoutē, meluodējēs vingroma ēr ritma laisvė paruodont. Senėijē žemaitē liuob gana žemā dainioutē, bet čē ēr nu balsā priklausa – je balsos īr pluons, kap žemaitē saka „suoprans“, tā ēr daina toriesi ožvestē aukštesnie tuonacėjuo. Bet jau pats dainiavėms tor būtē tuoks sunkos, neskobros, vo garsos gėlos, gromzdos. Vėsā kėtėp bova šaukamas linksmesnēs, ritmėškesnēs, tuos vadėnamuosės „pakromtuomas“ arba „šonkēs tronkēs“ dainas – anas liuob dainioutē linksmau, lėngviau, ka vėsē nesunkē galietom prišauktē.

Rėktom primintē dā vēina svarbi dalika – senėisėms Mažeikiu krašta dainininkams dėdlē liuob patėktē parīskintē atskėrus priebalsius. Dėl tuos specifėnēs priebalsiu artėkuliacėjēs dainuos meluodējē īgaun dā daugiau vingroma, vo papėlduomē balsē, katrēi atsėronđ ēšdainiouiņt tus priebalsius, paded lėngviau ēr dailiau ēšdainioutē vēsuokius meluodējēs vingelius. Mėnieta īpatībē gal pastebietē ēr īššifrutuo meluodėjuo, bet ožvės geriausē īr vēsus tus stiliaus dalīkus ēšgėrstē, klausontėis īrašu arba gīva senūju žmuoniū dainiavėma.

Mažeikiu folkluora kolektīvu „Alksna“ ēr „Alksniokā“ dalivē 2009 metu Dainū švėntie Vilniou. Laurinavičē Andriaus portėgrapėjē

MAŽEIKIU RAJUONA SAVĖVALDĪBĒS KULTŪRAS CĒNTRA FOLKLUORA ANSAMBLIS „ALKSNA“

Mažeikiu rajuona savėvaldībės kultūras cėntra folkluora ansamblis „Alksna“ sava veikla pradiejē 1986 metu rogsiejē 29 dėina. Anou sobūrē mažeikiškis Vėlks Algėrds, katros pradiuo tam kolektīvu ēr vaduovava. „Kāp muotėnelės gamtuos vākā ē ne kāp kėtāp, kāp sava senuoliu pruovaiķē, alksnėškē, vadovaujāmē Vėlka Algėrda, užsiedė jaunatvėško entuziazmo i skielē tautėška ugni kor tik galiejē. Vėsuokiuos vakaruonies, švėnties, respublikiniūs i tarptautiniūs susiejėmūs – vēsor anėi toukart skleidē autentėška Mažeikiu krašta puolkliuora“ (Skabickienē Laima, CD „Alksna. Onkstėi rīta keldama“ anuotacėjē).

Pavadėnėms „Alksna“ – nu Alksniu kalnelē, katros īr pri Dapšiū pėlekalnē. Statont naptuos pardėrbėma gamikla, bova ožtvėndīta Vardovuos opē, ēr tas kalnelis bova sunaikints. Ansamblietē, ēšgėrdē tou istuorėjē, nusprėndē pasėvadintē „Alksnuos“ vardo – lai būn ēšsauguots ēr senuovėniem dainuom apdainiouts bosovės kalnelē pavadėnėms.

Biegont laikou vaduovā ēr ansamblē narē keities. Daugiau kap dvėdėšimt pėnkis metus „Alksnuo“ dainiava ēr tebdainiou Vėlks Algėrds, Česnauskienē Raimonda, Juškevičiūtē Violėnita, Kučinskātē Palmira, Petrikienē Dainuora, Rupšienē Lina, Ramanauskē Raimonda ēr Vītauts – tēi, katrēi rinkuos i pėrmuosės „Alksnuos“ repeticėjēs. Pri ansamblē vaira teka stuovietē ēr dabar jau Kelmie gīvenontem Arlauskiou Arnou, ēr Žebrauskiou Stanislouvou, ēr Paulauskātē Ligitā, katra Londuonē īr sobūrusi lietuviu īšėiviu folkluora kolektīva. 2005 metās ansamblē mena vaduovē pradiejē dėrbtē Petrikienē Dainuora. Dabā kolektīvu priklausa aple 30 žmuoniū – dainininku, šuokieju, mozėkontu, pasakuoriu.

Gražiausēs Mažeikiu krašta dainas alksnėškē īr pātis užrašē ekspedicėjuos, katruos vīka Krakīūs, Žemalie, Pikeliūs, Žėdėkūs ēr kėtuos rajuona vēituos. Senūju krašta žmuoniū atmintie ēšsauguota luobīna ansamblietē periemē, puopolerėn ēr stuuorujēs perdoutē jaunėsniems. I repeticėjēs, švėntēs „Alksnuos“ žmuonis atsėved sava vākus, katrēi, būdamē karto so tievās, ēšmuoka ēr vēsas anū dainiujemas dainas, šuokamus šuokius. Ēš tū vākulieliu ēššauga ēr tēi auksnē „Alksniokā“.

Tradicioni žemaitiu folkluora alksnėškē puopolerėn ne tik sava kraštē, vēsuo Lie- (Nukelta i 70 p.)

(Atkelta iš 69 p.)

tuvuo, bêt  r u z sienie. „Alksna“ jau  r koncertavusi Latv juo, Est juo,  ek juo, Suom juo, Angl juo. Ansamblis dal vava  r Dain  šventiuo Fuolkluora d in  prouogramuos.

Alksn šk  sava veiklo nuor  ssaugot  tradic n s kult ras t st noma, perdout  tou kult ras dali, katra atspind pati tompriausi r ši so gimtoj  žem . An i saka: kas beb tom, kuok i parmaining  viej  bep stom, alksniškiu sp itlios laikis s v ituo, „skombontis i  tuola tradiciniem t stiniem m sa dainuom, i vinguriuojintis  uokius i ratelius. Tebstuov i Alksna, i  v s  pusiu jousama vond ns. Ons k lst i k lst kap om z nuoji versmie, katro truo pn  sergie balsing j  alksn šk .“ (Skabickien  Laima, CD „Alksna. Onkst i ryta keldama“ anotac j .)

MAŽEIKIU RAJUONA SAV VALDIB S KULT RAS C NTRA V K  FOLKLUORA ANSAMBLIS „ALKSNIOK “

Mažeikiu rajuona sav valdib s kult ras c ntra v k  folkluora ansamblis „Alksniok “ – v ns i  jauniasiuo Lietuvoos v k  folkluora kolektivu. Sos b r  uns 2008 met s, vo 2009 met s o  auk ta menini l gi, veikla, pas iktus rezultatus ansambliou bova pask rta p rmuoju (auk  ciaus ) mena miegieju kolektiva kategoroj . Nepra j  ni tris met , vo „Alksnioku“ ronkuos – jau  r „Auksa pauk t “ (Lietuvoos mena miegieju kuolektivu „Uoskars“).

Geriaus m  2011 metu Lietuvoos v k  folkluora ansambli   r 26 nar  nu 8 ligi 19 metu om ziaus. „Alksnioku“ gabiaus , moz kaliaus , tradicinius liaud s  uokius  r dainas milouo daliv  bova pripa int  lauret s  r respubl k n m  v k   r muoksleiviu – liaud s k r bas atl kieju – konkurs  „Tramtatulis“ (2009, 2011) bei muoksleiviu folkluora  uokiu var ituvies „Patrepesn  2010“. Ukraiuo 2010 met s vikos m  tarptaut n m  v k  folkluora festivali -konkurs  „Kotylasia torba“ „Alksniok “ peln  geriaus  folkluora kolektiva varda. 2011 metu v dor  „Alksnioku“ trij  metuo givav ma  r veikluos prougo bova i leista  r v suomen  prista ta an  p rmuojuo kompakt n  pluo stel  (CD).

„Alksniok “ kuo n s met s  sv nt U zgavien s, Raras, Jorg n s, L giad inius – tas an ms jau tapa b t nib , turininga v k   r jaunima giv n ma dalim. Stilinga moz kav ma ansambli t  muokuos žemaitiuo etnuo moz kav ma  r tradic niuo amat  vasaras kurs s, katr i vikst Kalmie  r B r stuo n . Patis „Alksniok “ organizouo tradic niuo  uokiu muokimus Mažeikiu miesta jaunimou.

Mažeikiu folkluora kolektivs „Alksniok “ 2009 metu Dain  šventie Vilniuo. Laurinavi   Andriaus port grap j 

Ansamblis jau dalivava  r Lietuvoos t kstontmet  dain   sventie, tarptaut niuos festivaliuos „Skamba skamba kankliai“, „Baltica“, „Grie yn “, reprezentac n m  r ng nieo Lietuvoos prezid nt ruo  r Narpes miest  (Suom j ) vikos m  festivali . V s , katr i  s gerst dainiuojint „Alksniokus“, anus gal pag rt  u  skombi, ai ki dainiav ma, nat ral , neparspausta folklor n  maniera, ger   slaikita tarm   r senuov n s dainuos artikuliac j s pajaut ma. Kapelas moz kav ms – tradicinis, sost gouts, darnos. V skou v k  atl kt atsaking , so meil   r i s jaut mo.

Ansabl  repertuara sodara v s  Lietuvoos reg juonu tradic n s dainas, žaid m ,  uok , b t o zv s daugiau diemes  ir sk rama Mažeikiu kra ta  r k t  Žemait j s v itu folklorouo. Liaud s k r ba, folkluors ir d d lieo vertib . Anou svarbo soprast , pajaust   r puoseliet . Tou  sv nt  ir i set k nusi ansabl  vaduov  Petrikien  Dainuora, katra sava u sispir mo, nuo erdomo  r atkaklio darbo sogeb  r tus jaunus „Alksniokus“ sobort  i tradic n s kult ras sauguotuojuo b ri. Lai tas „Alksnioku“ b r s d die, pl tas  r paskleid sv ka, galinga meil s folklorouo o krata tarp v s  Žemait j s v k   r muoksleiviu.

Ra ont teksta bova panauduota folkluora ansambliou „Alksna“  r „Alksniok “ pateikta inpormac j , port grap j s  s ansambliou archivu. Dainas  firoutas  s kompakt niuo pluo stieliu: „Nedieliuos rytieli. Mažeikiu kra to tautosakos pateik jai – Kazys Sidabras, Justina Radvilien  ir Julija Gramalien . Dainos, rateliai, pasakojimai“ (2008, sud. D. Petrikien ), „Alksna. Onkst i ryta keldama“ (2005, Mažeikiu folkloro klubas), „Alksniok “ (2011).

NEDIELIUOS RITELI

Ram , paluogujint

Ne-d e-liuos r -te-li  u-ri  per lon-gel',
ku-diel ne-za-liuo-ja  a-li  u-ri- -nel'?

1. Nedieliuos r teli
 ri  per longiel'
Kudiel ne alioja
 ali  uolinel'?

2. Kaip mes  aliosem
 ali  uolinel',
Nieks m su nelaista
 ris ir vakarelis.

3. Imsiu viedruželius,
Semsiu vandeneli,
Eisio (j)aplunkisio
Žali žuolinel'.

4. Žuolīna laistīso
Dievulio prašīs',
Kad Dievulis douto
Bet ši rudeneli.

3. Dzigorielis auksinielis, čēr vēr vēkšt,
Kad paveizo – batvinielis, čēr vēr vēkšt,
Ei žiūm žiūrom jopa,
Žiūrom jopa kuojuom so(ka). (2 x 2)

4. Diviskelē auksinelē, čēr vēr vēkšt,
Kad paveizo – aparelē, čēr vēr vēkšt,
Ei žiūm žiūrom jopa,
Žiūrom jopa kuojuom so(ka). (2 x 2)

5. Šalbiekelē šēlka blēzga, čēr vēr vēkšt,
Kad paveizo – pelvas plēkas, čēr vēr vēkšt,
Ei žiūm žiūrom jopa,
Žiūrom jopa kuojuom so(ka). (2 x 2)

Vākū folkluora ansamblē „Alksniokā“ daina (CD „Alksniokā“, Nr. 4.). Pateikijē – Petraitiu kaima daininikē Gramalienē Juljē. Šifrava L. Sungailienē. Jumuoristēnē daina.

L. Sungailienēs pastaba: Pateikijē padainiava ilgiesni dainuos teksta – dā pridiejē trīs puosmus (parspausdinta ēš „Nedieliuos rytieli“, Nr. 21):

6. Kamašēlē skūrinelē, čēr vēr vēkšt,
Kad paveizo – tik klumpelē, čēr vēr vēkšt,
Ei žiūm žiūrom jopa,
Žiūrom jopa kuojuom so(ka). (2 x 2)

7. Kapalēšios nindrinielis, čēr vēr vēkšt,
Ka paveizo – šiaudinielis, čēr vēr vēkšt,
Ei žiūm žiūrom jopa,
Žiūrom jopa kuojuom so(ka). (2 x 2)

8. Sermiegelē mēlo pēlko, čēr vēr vēkšt,
Žids išvēlka už urielka, čēr vēr vēkšt,
Ei žiūm žiūrom jopa,
Žiūrom jopa kuojuom so(ka). (2 x 2)

ONT AUKŠTA KALNA BERŽELIS

Šieta, patonpaut
Ont aukšta kalna berželis, no pu tau berželis -
ber-nie-ki.

1. Ont aukšta kalna berželis,
Vo pu tau berželio – bernielis.

4. Suleida žėrgus i suodna,
Vo patis suvejė (ji) svėrna.

2. Berža lapelė blizgava,
Šėrva kepurelė širmava.

5. Nujiedė žėrgā višnelės,
Nuskinė viedlelė rūtelės.

3. Atjuojė viedlelė per lauka,
Devini viedlelė per lauka.

Fokluora ansamblē „Alksna“ daina (CD „Alksna. Onkstėi ryta keldama“, Nr. 8)., katrou išmuoka ēš Naikiū kaima (Mažeikiu r.) dainininka Sidabra Kazė. Šifrava L. Sungailienē. Vestoviu daina.

(Nukelta i 72 p.)

KRINT RASELĖ NU MEDIELIU

Diedle iulingaijint
Krint ra-se-li nu me-die-liu an-tė bi-ro
ši-ri(-)ge-lio o o o o-o-ja ja ja,
an-tė) bi-ro ši-ri(-)ge-lio
-mė dūo-u-gl

1. Krint raselė nu medieliu
Ant biero žirgelio,
O o o o, oja ja ja,
Ant biero žirgelio.

3. Aš išeisio, išvažiousio
Iš savo šalelės,
O o o o, oja ja ja,
Iš savo šalelės.

2. Krint ir mano ašarelės
Iš skausmo širdelės,
O o o o, oja ja ja,
Iš skausmo širdelės.

4. Jimsio vėina dobilieli
So savimi driauge,
O o o o, oja ja ja,
Su savimi driauge.

Padainiava Gramalienē Juljē, kėlusi iš Petraitiu kaima (Mažeikiu r.). Ožrašė ēr teksta šifrava Juškevičiūtė Violenta 1998 metās. Meluodėjė (CD Nedieliuos rytieli“, Nr. 22) šifrava L. Sungailienē. Vestoviu daina.

EIN BERNIELIS PER MIESTIELI

Ein ber-nie-ki per mie-stie-li, čer vēr vēkšt, at-š-ka-pa-ki
mie-n-di-ri(-)vi, čer vēr vēkšt, ei žiūm žiūrom jopa, žiūrom jopa
kuo-juom so-ka // kuo-juom so(ka).

1. Ein bernielis per miesteli, čēr vēr vēkšt,
Atsisagstės mundirieli, čēr vēr vēkšt,
Ei žiūm žiūrom jopa,
Žiūrom jopa kuojuom so(ka). (2 x 2)

2. Atsisagstės mundirieli, čēr vēr vēkšt,
Kad matītom dzigorieli, čēr vēr vēkšt,
Ei žiūm žiūrom jopa,
Žiūrom jopa kuojuom so(ka). (2 x 2)

Mažeikių folkluora kolektyvas „Alksniokā“ 2010 metų Ukrainuo. Toliauta Raimonda portėgrapėjė

(Atkelta iš 71 p.)

ONKSTĖI RĪTA KELDAMA

Smagė ritmėikā

1. Onkstėi rīta keldama,
Par kėimieli eidama,
Išgėrdau, girdiejau –
Balondelis brukava. (2 x 2)

3. – Kelk, sūneli, – pamėgā,
Kelk, jaunasis, – pamėgā,
Pamėrsā žirgieli,
Pamiliejė mergelė. (2 x 2)

2. Nei balondis brukava,
Sens tievelis dūsava,
Žadėna, budina
Sūnaiteli iš mėiga. (2 x 2)

4. – Nebark monės, tieveli,
Nebark monės, senasis,
Mon žirgelis – laikėnā,
Vo mergelė – (j)omžėnā. (2 x 2)

Fokluora ansamblė „Alksna“ daina (CD „Alksna. Onkstėi ryta keldama“, Nr. 1). Ožrašīta Žėdėkūs (Mažeikiu r.). Šīfrava L. Sungailienė. Jaunima-meilės daina.

AŠ TŪ SUODNA SKĪSIU

Vėidolėnėikā

1. Aš tū suodna skīsiu,
Šakas nugenies',
Vo kor sauseniuosės –
I kriūva sukriau(sio). (2 x 2)

4. – Nelingok to monės,
Neprašau aš tav',
Moni išlingava
Sena muotine(lė). (2 x 2)

2. O iš galūnelės –
Lingu linginel',
Vo iš kamienelė
Dirbīsiu luove(lė). (2 x 2)

5. Mani išlingava
Sena muotinel',
Mani išnešiuojė
Viresnė sese(lė). (2 x 2)

3. O (j)ont linginėle
Mergelė lingous',
Vo (j)unt tuo luovelė
Patsai (j)atsigol(sio). (2 x 2)

6. Šėlko aprenpta,
I balta susiaust',
Kaipo lelįjelė
Pri širdelės glau(dė). (2 x 2)

Padainiava Radvilienė Justina, kėlusi iš Žemalės (Mažeikiu r.). Ožrašė ēr teksta šīfrava A. Vėlks 1988 metās. Meluodėjė šīfrava (CD „Nedieliuos rytieli“, Nr. 17) ēr teksta taisė L. Sungailienė. Jaunima-meilės daina.

